

Mu mánás ii leat buorre dilli mánáidgárddis, maid sáhtán dahkat?

Sáhttet leat olu sivat dasa manne du máná ii loavtte mánáidgárddis. Givssideapmi ja bieguheapmi sáhtta leat okta dain.

ARTIKKEL | SIST ENDRET: 14.10.2016

Vuorjašuvat go sirdimis skuvlii?

Skuvlii álgit lea stuorra dáhpáhus mánáide. Jus vuorjašuvat das ahte du máná ii boađe loaktit go álgá skuvlii, de mii ávžžuhat du háleštit skuvllain ja mánáidgárddiin iežat vuorjašuvvama birra. Dat sáhtta dagahit mánái buoret skuvlii álgima.

Mánáidgárdi sáhtta maiddái addit skuvlii dieđuid du máná birra, jus don mieđat dasa.

Ale čiegat iežat vuorjašuvvamiid. Muite ahte árra dáistaleapmi sáhtta leat čoavddus du máná loaktimii.

Mii lea givssideapmi smávva mánáid gaskkas?

Givssideapmi mánáidgárddis sáhtta dáhpáhuvat mánngga láhkai. Sáhttet leat ollesolbmuid dahje eará mánáid dagut mat dagahit ahte máná ii dovdda iežas gullamin dahje dehálažžan searvevuhtii.

Sáhtta leat ahte máná olgguštuvo stohkosis ja ságastallamis, dahje ii goassige oáččo láidet dahje čohkkát gean nu bálldas.

Smávva mánát sáhttet hoigat, gáskit ja huškut. Dát lea oassin máná ovdáneamis, ii ge dárbbáš leat givssideapmi. Muhto jus du máná ohpihii ahte ohpihii bieguhuvvo dahje hárdjuvvo, de berret dán váldit ovdan mánáidgárddiin.

Maid galggat geahččat?

Mánát eai álo mital das mii dáhpáhuvá mánáidgárddis. Dáid gažaldagaid sáhtát jearrat alddát:

- Lea go máná movttet mánáidgárddis?
- Maid mitala máná ruovttus mánáidgárddi birra?
- Orrot go du mánás ustibat mánáidgárddis?
- Orru go du máná dovdamin iežas oadjebassan mánáidgárddis?

- Muitala go mánná stohkosiid ja somás vásáhusaid birra?

Eará áššit maid sáhtát geahččat jus vigut juoidá leat boastut.

Váldde oktavuođa mánáidgárddiin

Lea dehálaš ahte dieđihat mánáidgárdái jus fuobmát ahte du dahje earáid mánná givssiduvvo, dahje man nu eará siva geažil ii leat buorre dilli mánáidgárddis.

- Váldde oktavuođa pedagogalaš jođiheddjiin dahje mánáidgárdejođiheddjiin ja mital iežat vuorjašuvvama.
- Sáhtta leat vuogas bivdit čoahkkima, gos dii ovttas sáhttibehtet ráhkadit plána das maid mánáidgárdi ja váhnemat sáhttet bargat vai mánná loaktá.
- Sáhtát bivdit mánáidgárddi mitalit mo sii barget eastadit ja bissehit givssideami. Sáhtát maiddái gullat lea go mánáidgárddis plána bargui.

Mo jus mánáidgárdi ii váldde vuorjašuvvama duođalaččat?

Jus mánáidgárdi du mielas ii váldde du vuorjašuvvama duođalaččat, de sáhtát váldit oktavuođa gielddain. Jus lea priváhta mánáidgárdi, de válddát oktavuođa mánáidgárddi eaiggádiin, vejolaččat gielddain jus eaiggát ii guldal. Ii gávdno formálalaš ovdánanvuohki, muhto dá leat moadde evttohusa dasa maid sáhtát dahkat:

- Bivdde čoahkkima gullat mo sii sáhttet veahkehit du. Sihke gieldda/mánáidgárdeeaiggát ja mánáidgárddi jođihangoddi berre leat čoahkkimis. Don maiddái sáhtát váldit earáid mielde dán čoahkkimii.
- Evttot ahte ráhkaduvvo čálalaš plána das mii galgá dahkkot. Dán plánas galget leat mihttomearit, doaibmabijut ja bajilgovva das gii bargá maid.
- Šiehtat čuovvolančoahkkima.

Mánáid vuoigatvuođat mánáidgárddis

- Mánáidgárdi galgá leat oadjebas báiki ja váikkuhit dasa ahte mánát loktet ja ožžot ustibiid.
- Mánáin galgá leat oadjebas mánáidgárdebiras. Sin galgá suddjet buotlágan fysalaš dahje psyhkalaš veahkaválddi vuostá. Givssideapmi ja loavkašuhttin adno veahkaváldin.
- Mánáin lea riekti fullii.
- Mánát, geat olgguštuvvojit stohkosis, galget oažžut erenoamáš čuovvoleami mánáidgárddis. Seammá galget mánát geat olgguštit earáid stohkosis.

- Mánáid galgá meannudit luohhtevašvuodain ja árvvusatnimiin.
- Mánáin galget leat ollesolbmot geat leat buorit ovdagovat.
- Mánáin lea riekti guldaluvvot buot áššiin mat gusket sidjiide. Sin oaiviliid galgá deattuhit sin agi ja láddama vuodul. Nu čuožžu ON mánáidkonvenšuvnnas.

Gáldut: Mánáidgárdeláhka ja rámmaplána.